

10 mei 2020 - 10.00 uur

PG de Hoeksteen, Schoonhoven

Ds. Agnes Gooijer-Snel

Exodus 19

Gemeente van Christus,

Afgelopen maandagavond vond de Nationale Herdenking plaats op de Dam in Amsterdam. Er was dit jaar geen publiek bij aanwezig. Koning Willem-Alexander en koningin Máxima legden, slechts in het bijzijn van minister-president Rutte, burgemeester Halsema van Amsterdam, en voorzitter Verbeet van het Nationaal Comité, een krans bij het Nationaal Monument. Ook hield koning Willem-Alexander een toespraak. Een bijzondere gebeurtenis, want tot dusver deed het staatshoofd er tijdens deze gelegenheid het zwijgen toe.

Vlak voordat de ceremonie begon, en de koning en de koning hun opwachting maakten op het plein, klonken er twee trompetten. Ze kondigden de komst van de koning en koningin aan.

Ik moest daaraan denken bij het lezen van ons Schriftgedeelte, want ook daar klinkt het indringende geluid van een blaasinstrument. Van een ramshoorn om precies te zijn. Het geluid neemt langzaam maar zeker toe in intensiteit, totdat het bijna niet meer te verdragen is. En daar bovenop klinkt ook nog eens het rollen van de donder.

De Heer verschijnt op de berg Sinai, en dat gaat gepaard met deze indrukwekkende tekenen.

En dan hebben we nog niet eens alles genoemd. Naast de intense geluiden die er klinken, lezen we ook dat de berg hevig begint te trillen en te roken, als God er op neerdaalt.

En de Israëlieten onderaan de berg? Die trillen mee, van angst en schrik.

Wat een indringende en ontzagwekkende gebeurtenis moet dat zijn geweest!

De Heer daalt neer op de top van de berg. Waarom? Om te spreken, zoals ook ons staatshoofd dat deed afgelopen maandagavond. Het geluid van de ramshoorn, het onweer en de bliksem, de rook en het beven van de berg, het zijn slechts de begeleidende tekenen van het spreken van God. Daar komt het op aan: dat God spreekt. Dat is het eigenlijke wonder. Dat hij een gesprek voert met Mozes, en via hem spreekt tot het volk.

Wat een wonderlijke en bijzondere rol heeft Mozes daarmee. We zien hem in onze geschiedenis de berg op- en afdraven, maar liefst drie keer. Ook in de voorafgaande hoofdstukken zien we hem ijverig in de weer. We zien hem pendelen tussen God en het volk. Het volk moppert en klaagt, Mozes hoort het aan, en brengt het ter sprake bij God. Waarop God zich op zijn beurt eveneens beklagt bij Mozes over het gebrek aan vertrouwen van het volk, om zich vervolgens, via hem, tot het volk te wenden.

Ik kreeg het, bij het lezen daarvan, met Mozes te doen. De rol, de taak, de roeping die hij heeft moet niet makkelijk zijn geweest. Het volk vertegenwoordigen bij God, en God bij de mensen, want daar komt het kortweg op neer. Mozes fungeert als een priester. En dat heeft hem vast heel wat zweetdruppeltjes gekost.

God spreekt via Mozes tot het volk, zei ik net. De eerste boodschap die Mozes in ons gedeelte van God krijgt, en dat is nog voor die imposante gebeurtenis op de berg waarover we het net hadden, luidt als volgt:

Zeg tegen het volk van Jakob, laat de kinderen van Israël weten: Jullie hebben gezien hoe ik ben opgetreden tegen Egypte, en hoe ik je op adelaarsvleugelen gedragen heb en je hier bij mij heb gebracht.

De Heer herinnert de Israëlieten met deze woorden aan de wonderlijke en genadige wijze waarop hij hen uit de slavernij in Egypte bevrijd heeft. Weet je het nog, Israël? Besef je dat ik degene ben die je gedragen heeft, en je hier veilig hebt doen aankomen?

Wij mensen zijn kort van geheugen, we vergeten snel. En daarom is het belangrijk om te herdenken, steeds opnieuw, zoals ook Arnon Grunberg in zijn 4 mei voordracht benadrukte. *Want wie zijn verleden niet kent, is niet zozeer gedoemd het te herhalen, als wel is hij gedoemd niet te weten wie hij is*, aldus Grunberg. En dat kan zeer kwalijke gevolgen hebben...

Wie is het volk van Jakob? Wie zijn de kinderen van Israël? Wat zegt de Heer?:

*Als je mijn woorden ter harte neemt en je aan het verbond met mij houdt, zul je **een kostbaar bezit** voor mij zijn, **kostbaarder dan alle andere volken** – want de hele aarde behoort mij toe. **Een koninkrijk van priesters zul je zijn, een heilig volk.***

Dus: Israël is een kostbare schat voor de Heer, kostbaarder dan alle andere volken. Als ze zich aan hem toewijden, dan zullen ze een koninkrijk van priesters zijn.

Wat betekent dat? Wat houdt dat in dat ze een koninkrijk van priesters zullen zijn? Om die vraag te beantwoorden moeten we eerst weten wat een priester deed in het oude Israël.

Een priester werd gekozen uit het volk om namens dat volk te naderen tot God. Priesters stonden tussen God en de mensen in. Priesters kwamen tot God als vertegenwoordigers van het volk waaruit ze gekozen waren. Ze brachten offers uit naam van het volk. Andersom kwamen zij tot het volk uit naam van God. Ze zegenden en onderwezen het volk.

Kortom: ze vertegenwoordigden het volk bij God, en God bij het volk.

Het bijzondere aan ons Schriftgedeelte is dat de priesterrol aan heel Israël wordt toegekend. Als één persoon tot het priesterschap wordt geroepen, dan is zijn priesterschap bedoeld voor zijn volksgenoten. Maar als heel Israël priester is, voor wie is hun priesterschap dan bedoeld? Het antwoord luidt: voor heel de mensheid. Israël is gekozen uit de volken om priesters te zijn voor God, met het oog op het heil van heel de wereld. Dat is de bijzondere roeping die Israël in Exodus 19 ontvangt.

God komt, God spreekt, God roept. Hij roept Israël op om een zegen te zijn voor de volken. Maar dat vraagt wel wat van hen. Het vraagt om toewijding. Neem mijn woorden ter harte, houdt je aan mijn verbond, horen we de Heer via Mozes tegen het volk Israël zeggen. Gods spreken is geen vrijblijvend spreken. Hij nodigt uit, hij roept, en dat vraagt om een reactie.

Dat zien we ook bij Petrus, die de woorden uit ons Schriftgedeelte aanhaalt in zijn brief, en betreft op de gemeente. In I Petrus 2 horen we hem tegen de joodse christenen in Klein Azië zeggen:

Ontdoe je van alles wat slecht is. Verlang als pasgeboren baby's naar de zuivere melk van het Woord. Voeg je bij Christus. Je hebt toch ondervonden hoe goed hij is? Vorm een heilig priesterschap om geestelijke offers te brengen aan God. Als je dat doet, dan ben je een uitverkoren geslacht, een koninkrijk van priesters, een heilige natie, een volk dat God zich verworven heeft om de grote daden te verkondigen van hem die u uit de duisternis heeft geroepen naar zijn wonderbaarlijke licht.

Via Christus ontvangen ook wij, christenen anno 2020, de roeping om te zijn als priesters. Om geestelijke offers te brengen aan God, en om Zijn grote daden te verkondigen in de wereld. Oftewel: om lovend, zegenend, biddend en dienend op God en onze omgeving betrokken te zijn.

God komt, God spreekt, God roept, in de hoop dat wij onszelf aan hem zullen toewijden.

Waarom zouden we dat doen? Omdat hij een goede God is. Omdat hij het waard is om gediend te worden. Omdat hij zichzelf eerst liefdevol aan ons heeft toegewijd.

Hoe zien we dat terug in ons gedeelte? Ik zie dat terug in die adelaarsvleugelen die willen dragen. En in het komen en spreken zelf. Want dat getuigt toch van een immense en onbegrijpelijke betrokkenheid van God op ons? Want het had niet gehoeven, dat spreken en dat komen. Hij had het ook niet kunnen doen. Hij had er ook voor kunnen kiezen om op afstand te blijven. Maar dat doet hij niet. Hij daalt uit de hemel naar ons af. Hij wordt mens. Hij deelt ons leven en onze dood. En Godzijdank is dat nog niet alles: hij verrijst op de derde dag. We vierden het vier weken geleden.

God is niet alleen onze lotgenoot en bondgenoot, hij is ook de Almachtige, die Heer en Meester is over leven en dood. Hij de Alpha en de Omega. Hij is er aan het begin en aan het einde van ons leven en van dat van de wereld. Hij brengt het, hoe dan ook, tot een goed eind.

Hoe zei Petrus het ook al weer? Hij roept ons uit de duisternis naar zijn wonderbaarlijk licht. Daar mogen we ons aan vasthouden. Daarop mogen we vertrouwen.

En in de tussentijd mogen we elkaar zegenend, biddend en dienend nabij zijn, en Hem de lof en de dank brengen.

Dat is de roeping die we ontvangen. Dat is de roeping waaraan we met vallen en opstaan gehoor mogen proberen te geven, in het vertrouwen dat hij onze inzet wil zegenen.

Amen.